

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 21 (1)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Avgusta 1929.

PATENTNI SPIS BR. 6218

Siemens & Halske A. G., Berlin-Siemensstadt.

Raspored veza za sporedna (posrednička) telefonska postrojenja, kod kojih se govori sa centralom i pretplatnički vode preko iste spojne linije.

Prijava od 20. decembra 1927.

Važi od 1. oktobra 1928.

Ovaj se pronalazak odnosi na raspored veza za spojne posredničke telefonske stanice, kod kojih se govori sa centralom i pretplatnički vode preko iste spojne linije, i sastoje se u tome, što su za svaki saobraćajni pravac predviđena posebna uključna uređenja, koja izazivaju prekret veze linije, koja vodi ka sporednoj stanici, na liniju za razgovor i sa ove na liniju centrale.

Rasporedom po pronalasku omogućeno je, da se predvide i u postrojenjima, kod kojih su za dolazne i odlazne linije centrale postavljeni odvojeni napojni mostovi za sporedne stanice, samo jedno prekretno mesto za dobijanje privatnih veza.

Na nacrtu je kao primer izvođenja pronalaska pokazana sporedna stanica sa radom birača.

Ideja pronalaska nije ograničena pak samo na ovom primeru. Na nacrtu je pokazan jedan predbirač VW_1 , liniski birač LW_1 , preko koga se mogu praviti veze kako sa centralom (posredništvo za sporedne stanice), tako i veze sa pretplatnicima Tn_1 , zatim predbrojač VW_2 i VW_3 . Samo su uključni rasporedi ovih birača pokazani, koji su potrebni za pronalazak.

Preko linije a—b mogu se praviti kako dolazne tako i odlazne veze. Pretplatnik Tn_1 je pretplatnik sa sporedne stanice, koji može tražiti kako posredništvo tako i obične pretplatničke telefone.

Prvo ćemo opisati način rada rasporeda šeme kad pretplatnik Tn_1 želi vezu sa cen-

tralom. Od posredničke sporedne stanice pokazana je na nacrtu samo spojna linija VL. Ova veza dobija se na ovom nacrtu preko predbirača VW_1 i liniskog birača LW_1 . Ako pretplatnik Tn_1 , doziva radi preko posredničke stanice, digne slušalicu, onda birač VW_1 na poznati način počne rad i traži jednu na biraču LW_1 , vodeću slobodou liniju. Ako nađe tu liniju, onda rele T_1 reagira ovim putem: zemlja, baterija, namotaj relea T_1 , krak c birača VW_1 , linija c, namotaj relea C, zemlja. Rele T_1 reagira i vezuje liniju a, b sa biračem LW_1 . Zatim isključuje obrtni magnet birača VW_1 . Ovaj raspored nije pokazan na slici, pošto je bez značaja za pronalazak, Rele C birača LW_1 reagira tako isto u gornjem kolu struje i čini, da birač LW_1 bude zauzet protiv kog eventualnog drugog doziva. Pretplatnik Sn_1 traži broj za liniju sa centralom (u našem primeru iz dve cifre). Izborom prve cifre liniski birač LW_1 se na poznati način podiže do određenog desetičnog mesta i drugim redom impulsa se taj birač LW_1 okreće do određenog kontakta u desetičnoj grupi. Ovaj raspored nije pokazan na nacrtu. Menjač (nije pokazan) nalazi se odozgo u položaju 4 i birač LW_1 ispituje, da li je slobodna ili zauzeta linija ka centrali. Ako je željena veza za centralu slobodna, onda reagirau releji P i Y birača LW_1 , ovako: zemlja namotaj relea P, namotaj relea Y, krak c birača LW_1 , probni gajtan c, krak c birača

VW₂ namotaj relea T₂, baterija, zemlja. Rele P i Y reagiraju. Rele P sad sprečava da se menjač birača LW₁ krene iz položaja 4 u položaj 5. Ovaj raspored nije pokazan na slici, pošto je bez značaja za pronalazak.

Ako bi pretplatnik Tn, dozvao kakav običan pretplatnički broj, onda bi pri probi birača LW₁, o zauzetosti ili nezauzetosti željene pretplatničke linije reagirao u gornjem kolu struje samo rele Y. ali ne i rele P. Ako se koji pretplatnički telefon poziva od strane Tn,, onda u probnom kolu struje birača LW₁, reagira samo probni rele Y, dok pri pozivu posredničke stanice od strane Tn₁ u probnom kolu birača LW₁, reagiraju oba relea P i Y. Ovo se, kao što je poznato postiže time, što su biračima za linije iz centrale pridati nisko-omni relei (u primeru rele T₂) dok su biračima za obične pretplatničke telefone pridodati visoko-omni relei (rele T₁).

Ako je željena veza sa centralom slobodna, onda se na poznati način zove činovnik. Ako je ovaj na svom mestu, onda se on javlja i između ovog i pretplatnika Tn, postoji ova veza: Telefon Tn₁, kraci a i b birača VW₁, kontakti 1p i 2p, kraci a i b birača LW₁, linija a, b, kondenzatori linija VL, centrala traženog činovnika (nije pokazana).

Ovde se pretpostavlja, da pretplatnik Tn₁ za vreme govora sa željenim činovnikom (posredništvo) želi razgovor sa nekim drugim pretplatnikom. Ovaj telefon neka je Tn₂, i on nije pokazan na nacrtu. U cilju razgovora sa pretplatnikom Tn₂, pretplatnik Tn₂ duže vreme pritiskuje svoju dirku Ta. Primenom dirke Ta vezuju se sa zemljom linije a i b. Po pronalasku reagira diferencijalni rele X₂ (vezan za liniju ka centrali) ovako: zemlja, dirka Ta, pretplatnik Tn₁, krak a birača VW₁, kontakt 1p, krak a birača LW₁, linija a, namotaj I relea A₂, namotaj I relea X₂, baterija, zemlja. Diferencijalni rele X reagira i vrši prekretanja, o kojima će docnije biti reči. Rele X₂ ne bi mogao da reagira u prvom kolu (za oba namotaja relea), gde je kroz namotaje struje tekla u oba pravca. Prvo kalo je ovo: zemlja, baterija, namotaj I relea X₂, namotaj I relea A₂, a linija, krak a birača LW₁, kontakt 1p, krak a birača VW₁, telefon Tn₁, krak b birača VW₁, kontakt 2p, krak b birača LW₁, b linija, namotaj II relea A₂, namotaj II relea X₂, zemlja. Telefon Tn₁ dobija struju kroz gore opisano kolo. Posredničke stanice (činovnik) kolo struje nije pokazano na nacrtu.

Rasporedom relea X₂ uslovljena su sledeća prekretanja. Zatvaranjem kontakta 3x₂, zatvara se kolo struje za rele V ovim pu-

tem: zemlja, kontakt 3v₂, d linija, kontakt 4i, 5t₃, namotaj relea V, baterija, zemlja. kontakt 3x₂, d linija, kontakt 6v, namotaj relea V, baterija, zemlja. Prekretanjem kontakta 7v zatvara se kolo struje za rele V₁ ovim putem: zemlja kontakt 8t₃, 7v, namotaj relea V₁ baterija, zemlja.

Zatvaranjem kontakta 9v₁ ne može se uključiti sijalica L, pošto je kontakt 7v prekrenut u radni položaj Uslovi pod kojima gori sijalica biće docnije opisani. Reagiranjem relea V zatvaraju se i radni kontakti 10v i 11v. Menjač Sch je po sebi poznati intervalski (periodični) menjač, koji se po pretpostavci obrće svakih 10 sekundi za jedan korak. Ako se menjač Sch nalazi na kontaktu 1 (iz nacrtu), onda se zatvara ovo kolo struje za rele U₁: zemlja, menjač Sch, kontakt 1, kontakt 10v, namotaj 1 relea U₁, baterija, zemlja. Rele U₁ zatvara za sebe ovo radno kolo: zemlja, kontakt 11v, 12u₁, namotaj 11 relea U₁, baterija, zemlja. Zatvaranjem kontakta 13u₁ i 14u₁ zatvaraju se i linije a₂ i b₁.

Ako se menjač Sch nalazi posle izvesnog vremena (10 sekundi) na kontaktu 10 iz nacrtu, onda se zatvara ovo kolo struje za rele U₂ zemlja, menjač Sch, kontakt 10, 15u₁, namotaj I relea U₂, batertja, zemlja. Rele U₂ stavlja u rad svoje kontakte 16u₂, 17u₂ i 18u₂. Zatvaranjem kontakta 16u₂ zatvara se ovo kolo struje za rele U₂: zemlja, radni kontakt 11v, 16u₂, namotaj II relea U₂, baterija, zemlja. Prekretanjem kontakta 17u₂ i 18u₂, isključuje VL od linije a, b, pa prema tome telefon Tn, od pozvanog telefona činovnika. Uključena spojna uređenja u posredničkoj stanici drže se u vezi preko nepokazanog premostnog relea sa linijom iz centrale VL. Linija s₁ i b₁ vezuje se za liniju a i b, rele R₃ birača VW₃ ovim putem dobija struju: zemlja, baterija, kontakt 19x₂, otpor w, linija s, kontakt 17u₂, 15u₁, 20v₁, 21₁, 22t₃, namotaj relea S₃, baterija, zemlja. Rele R₃ reagira i izaziva rad nepokazanog obrtnog magnet birača VW₃. Ovaj birač VW₃ sad traži slobodnu liniju na liniskom biraču. Ovaj birač sa kojim je vezan telefon Tn₂ (nije pokazan), a sa kojim želi razgovor pretplatnik Tn₁ isti je po konstrukciji i funkciji sa pokazanim biračem LW₁. Zbog toga su sa birača VW₃ odlazeće linije a₃, b₃ i c₃ (pokazane na nacrtu) vezane sa linijama a, b i c birača LW₁. Ovaj birač sam ne može biti zauzet od strane birača VW₃, pošto je liniski birač LW₁ već zauzet i uključen. Ako je birač VW₃ našao koju slobodnu liniju na kom drugom liniskom biraču, onda reagira rele T₃ birača VW₃ i isključuje na poznati način obrtni magnet birača VW₃. Zatim se reagiranjem relea T₅ linija a₁, b₁ vezuje sa

a_3, b_3 preko kontakta $22t_3$ i $24t_3$. Rele R_3 ostaje bez struje. Birač VW_3 je potom zauzet prema svakom dolazećem pozivu. Napred opisana prekretnja, isključivanje obrtnog magneta, zauzeće birača, sve to nije pokazano na nacrtu, pošto je beznačajno za pronalazak.

Ako je nađen koji slobodan liniski birač i vezan, onda pretplatnik Tn_1 na poznati način dobija signal iz centrale. Potom Tn_1 ispušta svoju dirku Ta . Usled toga diferencijalni rele X_2 ostaje bez struje. Tako isto rele V i V_1 . Relei U_1 i U_2 ostaju ovim putem nadraženi: 1. zemlja, kontakt $25t_2$, kontakt $12u_1$, namotaj relea U_1 , baterija, zemlja; 2. zemlja, kontakt $25t_3$, kontakt $16u_2$, namotaj relea U_2 , baterija, zemlja. Pretplatnik Tn_1 bira broj za telefon Tn_2 , sa kojim želi razgovor. Broj je ovde (u ovom primeru) dvocifreni. Rele A_2 sledi transmitovane impulse. Kontaktom $26a_2$ se rele J usled impulsa sa Tn_1 draži i to ovim putem: zemlja, kontakt $26a_2$, linija d , kontakt $6v$, $27t_3$, namotaj relea J , baterija, zemlja. Kontaktom $2li$ prenose se sa Tn_1 isposlati impulsi na linije a_1 i a_3 i na liniski birač. Na poznati način se ovim impulsima liniski birač uključuje onda željeni pretplatnik Tn_2 sa Tn_1 . Ako je onda Tn_1 govorio sa Tn_2 , onda pretplatnik pritisne svoju dirku Ta .

Ovim pritiskom se rele X_2 opet nadraži i to po gore opisanom putu. Rele X_2 reagira i stavlja u rad svoje kontakte, zatvaranjem kontakta $3x_2$ zatvara se ovo kolo struje za rele J : zemlja, kontakt $3x_2$, linija d , kontakt $6v$, kontakt $37t_3$, namotaj relea J , baterija, zemlja. Rele J reagira i zatvara ovo svoje kolo struje: zemlja, kontakt $3x_2$, linija d , kontakt $28i$, namotaj relea J , baterija, zemlja. Otvaranjem kontakta $21i$ se uključni liniski birač, za koji je vezan pretplatnik Tn_2 , na poznat način isključuje. Relei napojnog mosta na liniskom biraču za pretplatnika Tn_2 drže se nadraženi po padu relea V_1 preko prigušnog kalema Dr_2 . Na poznati način se isključuje birač VW_2 . Rele T_3 birača VW_3 pri tom ostaje bez struje. Tako isto se otvaraju kola za releje U_1 i U_2 . Kontakti $17u_2$ i $18u_2$ opet se pokreću i kontakti $13u_1$ i $14u_1$ se otvaraju. Pretplatnik Tn_1 je time opet vezan sa činovnikom, koga je prvo pozvao. Po završetku govora se na poznati način vrši isključenje.

Sad ćemo opisati način rada veza, ako je Tn_1 na pr. pozvan od posredničke stanice. Veza od činovničkog telefona posredničke stanice ka pretplatniku Tn_1 vaspostavlja se preko birača VW_2 i LW_1 . Pri dozivu Tn_1 sa strane činovnika u posredničkoj stanici pušta se u rad birač VW_2 na poznati način i ovaj traži slobodnu li-

niju, koja vodi ka biraču LW_1 . Ako je takva nađena onda rele T_2 birača VW_2 reagira ovim putem: zemlja, baterija, namotaj relea T_2 , c krak birača VW_2 , probna linija c_2 , namotaj relea C , zemlja. Rele T_2 reagira, isključuje obrtni magnet birača VW_2 , vezuje spojne linije i zauzima birač VW_2 protiv svih prugih doziva. U gore opisanom kolu struje reagira tako isto rele C birača LW_1 i zauzima birač LW_1 . Ova gore opisana prekretnja nisu pokazana na slici, pašto su bez značaja za pronalazak. Činovnik u sporednoj stranici traži pretplatnički broj za Tn_1 . Ovaj broj se u ovom primeru sastoji iz dve cifre. Nalaženjem prve cifre na poznati način se birač LW_1 podiže na određeno desetično mesto i tražnjom druge cifre birač LW_1 se postavlja u desetičnom mestu na određeni kontakt. Rele A_1 je pri tom impulsni rele za impulse odaslane od činovnika. Postavljanje LW_1 na željenu Tn_1 liniju nije pokazano slici. U položaju 4 menjača vrši se za tim proba, da li je željena pretplatnička linija slobodna ili ne.

Ako je ta linija slobodna, onda rele Y LW_1 reagira ovim putem: zemlja, namotaj relea P , namotaj relea E , krak c birača LW_1 , probna linija c_4 , krak c birača VW_1 , namotaj relea T_1 , baterija, zemlja. U ovom kolu reagira rele Y . Rele P ne može u ovom kolu reagirati, pošto je rele T_1 visoko-ohmni rele.

Menjač birača LW_1 uključuje sve do položaja 10. Ovaj raspored nije pokazan na slici, pošto je beznačajan za pronalazak. U položaju 10 menjača postoji ova veza između činovnika u posredničkoj centrali i pozvanog pretplatnika Tn_1 : telefon činovnika u posredničkoj centrali (nije pokazan na slici), kontakt $17u_2$, $18u_2$, a i b linija, krak a birača VW_2 , linija a_2 i b_2 , kontakti $1p$ i $3p$, kondenzatori, kraci II i III menjača u položaju 10, linije a_4 b_4 , telefon Tn_1 . Napajanje telefona Tn_1 vrši se ovim putem: zemlja, baterija, namotaj I relea X_1 , namotaj relea A_1 , krak II menjača u položaju 10, namotaj II relea A_1 , namotaj II relea X_1 , zemlja. Rele X_1 ne može u ovom položaju kola struje biti nadražen, pošto je načinjen kao diferencijalni rele i što kroz oba namotaja I i II teče struja u oba pravca. Dovod struje za činovnički telefon biva ovim putem: zemlja, baterija, namotaj I relea A , kontakt $1p$, linija a_2 , krak a birača VL_2 , linija a sa centralne jinije VL , kontakt $17u_2$, činovnički telefon (nije pokazan), kontakt $18u_2$, b linija centralne linije VL , b krak birača VW_2 , linija b_2 , kontakt $2p$, namotaj II relea A , zemlja.

Pretpostavlja se, da pozvani pretplatnik Tn_1 za vreme razgovara sa činovnikom želi

razgovor sa Tn_2 (nije pokazan na slici). Za tu svrhu pritiskuje Tn_2 duže vreme dirku Ta. Time se po pronalasku diferencijalni rele X_1 draži ovim putem: zemlja, dirka Ta, pretplatnik Tn_1 , linija a_1 , krak II menjača u položaju 10, namotaj I relea A_1 , namotaj I relea X_1 , baterija, zemlja.

Kao što je gore opisano, pri pritiskivanju dirke Ta kod telefona Tn_1 draži se rele X_2 , koji je vezan za liniju VL, ako je poziv načinio Tn_1 . Ako je posrednička stanica pozvala Tn_1 i ovaj pritisne svoji dirku Ta, onda se po pronalasku draži diferencijalni rele X_1 , koji je u mostu pozvanog Tn_1 na biraču LW_1 .

Diferencijalni rele X_1 draži se u gore opisanom kolu i stavlja u dejstvo svoje kontakte. Zatvaranjem kontakta $29x_1$ zatvara se ovo kolo za rele V: zemlja, kontakt $29x_1$, menjač u položaju 10, krak d birača VW_1 , d linija, kontakt $4i$, $5t_3$, rele V, baterija, zemlja. Rele V reagira i zatvara ovo kolo struje: zemlja, kontakt $29x_1$, menjač u položaju 10, d krak birača VW_2 , linija d, kontakt $6v$, namotaj relea V, baterija, zemlja. Prekretanjem Tn_2 na liniju a_1 , b_1 kontaktima $17u_2$, $18u_2$, $13u_1$ i $14u_1$ vrši se onda istim načinom, kao što je opisano gore u prvom primeru izvođenja. Puštanje u rad birača VW_3 i traženje jedne slobodne, na sledećem liniskom biraču vodeće linije isto je onako, kao što je gore izbluže opisano.

Ako je nađen kakav slobodan liniski birač i ako je Tn_1 dobio signal iz centrale, onda pretplatnik Tn_1 traži željenog pretplatnika Tn_2 . Za tu svrhu on linijski birač (nije pokazan) uključuje preko postavljenog birača LW_1 i to slanjem impulsa. Rele A_1 je pri tom impulsni rele. Kontaktom $30a_1$ prenose se onda sa Tn_1 odasrani impulsi na rele J i to ovim putem: zemlja, kontakt $30a_1$, menjač u položaju 10, d krak birača VW_2 , d linija, kontakt $6v$, $27t_3$, namotaj relea J, baterija, zemlja. Uprezanje liniskog birača pomoću kontakta $21i$ vrši se onda na isti način kao u prvom primeru izvođenja. Rele U na biraču LW_1 drži se nadražen preko prigušnog kalema Dr_1 .

Ako je govor sa Tn_2 završen, onda Tn_1 momentano pritisne svoju dirku Ta. Time se diferencijalni rele po drugi put draži i zatvaranjem kontakta $29x_1$, zatvara se kolo struje za rele J ovim putem: zemlja, kontakt $29x_1$, menjač u položaju 10, krak d birača VW_2 , linija d, kontakt $6v$, $27t_3$, namotaj relea J, baterija, zemlja. Otvaranjem kontakta $21i$ se na poznati način isključuje liniski birač, za koji je vezan Tn_2 i birač VW_3 . Rele U_1 i U_2 se kao i u prvom primeru izvođenja ostavljaju bez struje i kontakti $17u_2$ i $18u_2$ prekreću, a kontakti $13u_1$ i $14u_1$ otvaraju. Time je od posredničke

stanice pozvani Tn_1 ponovo vezan sa činovnikom u toj stanici. Na poznati način se onda po završetku razgovora veza isključuje. Veza činovnika sa Tn_1 može se izvesti i preko gajtanskog kola.

U prvom i drugom primeru izvođenja, ako se dva puta momentano pritisne dirka Ta, zatvara se kolo struje za rele J i to preko outa: zemlja, kontakt $29x_1$, menjač u položaju 10, krak d birača VW_2 , linija d, kontakt $28i$, namotaj relea J, baterija, zemlja — ako je Tu_1 pozvan — ili: zemlja, kontakt $3x_2$, linija d, kontakt $28i$, namotaj relea J, baterija, zemlja — ako Tn_1 poziva. Rele J je dražen u gornjem kolu sve dotle, dok Tn_1 ne napusti dirku Ta. Ako rele J ne zatvori za sebe kolo struje, onda će se preko kontakta 41 stvoriti kolo struje za rele V i to ili preko: zemlja, kontakt $29x_1$, menjač u položaju 10, d krak birača VW_2 , d linija, kontakt $4i$, kontakt $5t_3$, namotaj relea V, baterija, zemlja, ili preko: zemlja, kontakt $3x_2$, d linija, kontakt $4i$, $5t_3$, namotaj relea V, baterija, zemlja. Time se kontakt prekreće i zatvara nadražajno kolo struje za rele V_1 preko: zemlja, kontakt $8t_3$, (rele $7v$ je već ostao bez struje) kontakt $7v$, namotaj relea V_1 , baterija, zemlja. Rele V_1 bi reagirao i zatvorio kontakt $9v_1$. Pri ispuštanju dirke od strane Tn_1 postaće nadražajno kolo za sijalicu L: zemlja, kontakt $8t_3$, $7v$, radni kontakt $9v_1$, sijalica L, baterija, zemlja. Sijalica L zasvetliće pošto je rele V_1 načinjen kao usporavajući rele. Palenje sijalice L bi se sprečilo gornjim nolom za rele J.

Dirka Ta na telefonu Tn_1 predviđena je za dva zadatka. Prvi je zadatak opisan u prva dva primera izvođenja, i to dugim pritiskivanjem dirke Ta kod Tn_1 vrši se prevođenje na liniju a_1 , b_1 . Drugi zadatak se sastoji u tome, što se intermitirajućim pritiskivanjem dirke Ta od strane Tn_1 šalje svellučajući signal zvanom ili pozivajućem činovniku. Pretpostavlja se, da je pretplatnik Tn_1 načinio vezu sa činovnikom u posredničkoj centrali na gore opisani način. Pri tom se može desiti, da pozvani činovnik od strane Tn_1 — pre prekida veze — želi još jednom da govori — za tu svrhu Tn_1 pritisne jedno za drugim dirku Ta. Pri tom se draži rele X_2 , koji je vezan za liniju VL i sledi kratkim prekidima, koje izaziva dirka Ta. Kolo struje za rele X_2 , je isto kao što je gore opisano. Zatvaranjem i otvaranjem kontakta $3x_2$ zatvara se ovo kolo struje za rele V: zemlja, kontakt $3x_2$, d linija, kontakt $4i$, $5t_3$, namotaj relea V, baterija, zemlja. Rele V se draži prema pritisku na dirku Ta i otvaranju ove i ostaje bez struje. Preko kontakta $7v$ se ovde zatvara kolo struje za rele V_1 : zemlja, kon-

takt $8t_3$, $7v$, namotaj relea V_1 , baterija, zemlja. Pošto je rele V , načinjen kao usporavajući rele, to on sledi otvaranju i zatvaranju dirke Ta od strane pretplatnika Tn_1 . Preko kontakta $9v$, zatvara se kolo struje za sijalicu L : zemlja, kontakt $8t_3$, $7v$, $9v$, sijalica L , baterija, zemlja. Preko kontakta $7v$ svetli sijalica L shodno pritisku i puštanja dirke Ta od strane Tn_1 . Ovim svetljenjem sijalice L skreće se pažnja činovniku u posredničkoj stanici, pošto Tn_1 želi da mu još jednom govori.

Ako činovnik u posrednoj stanici pozove Tn_1 i ovaj želi da mu opet govori, pre prekida postojeće veze, onda se to čini tako isto intermitirajućim pritiskom na dirku od strane Tn_1 . Ovde se draži samo diferencijalni rele X_1 , a ne X_2 . Preko kontakta $29x$, onda se tako isto draži rele V , koje se draži i nadražuje pritiskom i ispuštanjem dirke. Preko kontakta $7v$ onda svetli sijalica L shodno intermitirajućem pritisku na dirku Ta . Na ovaj način se činovniku u posredničkoj stanici stavlja do znanja, da pozvani Tn_1 želi da mu još jednom govori. Intermitentnim pritiskom na dirku Ta od strane Tn_1 ne može se centralna linija prevesti na a_1 i b_1 , pošto prevodni releji U_1 i U_2 ne mogu izvršiti prevod i pored njihovog nadražanja za vreme intermitentnog pritiska na dirku Ta .

Patentni zahtevi:

1. Raspored veza za telefonske stanice kod kojih linije za centralu i govor idu preko istih linija, i kod kojih su odvojeni napojni mostovi predviđeni za sporedne stanice u dolaznim i odlaznim linijama centrale, naznačen time, što su za svaki saobraćajni pravac predviđena naročita uključna uređenja (X_1, X_2) koja prebacuju linije (a, b , ili a_2, b_2) koje vode ka jednom telefonu (Tn_1) na liniju (a_1, b_1) i sa ove (a_1, b_1) na liniju za centralu (VL).

2. Raspored veza po zahtevu 1, naznačen time, što uključna uređenja (X_1, X_2) leže u napojnim mostovima.

3. Raspored veza po zahtevu 1, naznačen time, što uključna uređenja (X_1, X_2) dejstvuju na uključna sredstva (U_1), koja vrše prebacivanje govorne linije na sporednoj sta-

nici na govornu liniju i sa ove na liniju za centralu.

4. Raspored veza po zahtevu 1, naznačen time, što se uključna uređenja (X_1, X_2) za odlazne i dolazne linije centrale jednim i istim uključnim članom na telefonima (Ta) stavlja u rad.

5. Raspored veza po zahtevu 2, naznačen time, što se za slanje nadražaja upotrebljavaju diferencijalni releji (X_1, X_2), čiji su namotaji vezani na red sa namotajima napojnih relea (A_1, A_2).

6. Raspored veza po zahtevu 1, naznačen time, što su relei (X_2) za odlazne linije centrale pridodani spojnoj liniji i za dolazne linije (X_1) pridodani spojnim uređenjima (na pr. linijskom biraču LW_1 ili gajtanskom kolu) posredničke stanice.

7. Raspored veza po zahtevu 1, naznačen uključnim uređenjima ($V, 6v$), koja pri nadražaju relea (X_1, X_2) od strane nekog telefona spremaju prebacivanje linije, koja vodi tom telefonu (uključivanjem U_1, U_2) i po završetku nadražaja za prebacivanje (pad relea X_1 i X_2) uključuju rele (J), koji stavlja u rad prijemnike brojeva u cilju vaspostavljanja govorne veze.

8. Raspored veza po zahtevu 7, naznačen time, što uključna sredstva (na pr. probni rele T_3 birača VW_3) za dobijanje govorne veze sprečavaju draženje uključnih uređaja (V) procesima, koji se upotrebljavaju za dobijanje ili prekidanje govorne veze od strane pretplatnika.

9. Raspored veza po zahtevu 7, naznačen time, što se prekid veze i prebacivanje linije, koja vodi ka pretplatniku, sa govorne linije na liniju centrale vrši draženjem impulsnog relea (J).

10. Raspored veza po zahtevu 7, naznačen time, što premostni relei (A_1, A_2) u napojnim mostovima za dozvane i pozivajuće pretplatnike dejstvuju na jedan jedini impulsni rele, koji služi za vaspostavljanje govorne veze.

11. Raspored veza po zahtevu 5, naznačen time, što relei (X_1, X_2) i pri radu birača i impulsni rele u napojnom mostu za dozvane telefone i preko linije (d), koja ide preko spojnih uređaja pretplatničkih telefona dejstvuju na uključna sredstva u mestu za uključivanje govornih veza.

